

Ilomantsin lukio

31.3.2025

LIITE 3

Oppimisen tuen malli

Ilomantsin lukio

Ylätie 10 a, 82900 Ilomantsi

Kunnan sähköposti:

kirjaamo@ilomantsi.fi

Palvelupiste puhelin:

040 104 3003

Sisällysluettelo

Oppimisen tuen malli.....	1
Johdanto.....	3
<i>Lyhyesti</i>	3
1. Tuki eri vaiheissa	5
Ennen opiskelua	5
Opiskelun aikana	6
<i>Preliminäärit</i>	9
Osallisuus/osallistaminen	10
Opiskelun päättyessä	11
2. Tuen tarpeet	12
<i>Opiskelutekniikat</i>	12
<i>Motivaatio</i>	12
<i>Jaksaminen</i>	13
<i>Ajanhallinta</i>	13
<i>Suomen kieli</i>	14
3. Seuranta ja arviointi	14
4. Opettajien tarpeet ja tukeminen	14
Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen	14
Jaksaminen ja ajanhallinta	15
5. Muihin dokumentteihin sitominen	16
Laki lukiokoulutuksesta	16
Valtakunnalliset lukion opetussuunnitelman perusteet.....	16
Paikallinen opetussuunnitelma	17
Kunnan strategia.....	17
6. Liitteet.....	18
Oppimisen tuen vuosikello	18
Opettajien vinkkipankki	19
Vastuunjako oppimisen tuki	20

Johdanto

Lyhyesti

Lukiolain muutokset tuovat mahdollisuuden koota ja kirjoittaa auki oppimisen tuen mallin ja tavat. Tämä dokumentti sisältää taustatietoa oppimisen tuen mallin laadinnasta, tuen tarpeista, tukimuodoista eri vaiheissa sekä lyhyen peilauksen oppimisen tuen mallin sisällöstä suhteessa muihin dokumentteihin.

Lukiossa opiskelun lähtökohta on se, että siellä opiskelevilla on oltava riittävät valmiudet lukion oppimäärästä selviytymiseen, sillä oppimäärää ei voi mukauttaa sisällöllisesti. Vastuu opiskelujen etenemisestä on opiskelijalla itsellään, opettajan tehtävä on tukea opiskelijaa. Oppimisen tuki korostaa opettajien yhteistyötä: erityisopetus on aineenopettajan ja erityisopettajan yhdessä toteuttamaa.

Tämän oppimisen tuen mallin sisältö on rakennettu kevään 2025 aikana. Tietoa on koottu opiskelijoiden ja opettajien anonyymeillä kyselyillä, havainnoimalla opetusta sekä keskustelemalla henkilökohtaisesti opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Lisäksi taustatietoa on hankittu erityisopetuksen julkaisuista, opettajien kokemuksesta sekä muista lukioista.

Ajatteluprosessien merkitys

Nuoruus on minäkuvan ja itsetunnon kehittymisen aikaa. Opiskeluista saatu positiivinen, mutta realistinen palaute auttaa nuorta kehittämään itseään ja uskomaan itseensä. Tavat ajatella eri oppiaineissa kehittyvät opiskelujen myötä, kuten myös oma suhtautuminen aineisiin ja itseen oppijana. Positiivisen lähestymistavan merkitykset nousevat esille niin arkisissa kuin ison kuvan kysymyksissäkin. Ratkaisuihin keskittyvä, optimistinen ja suunnitteleva ajattelu ovat myös opiskeluissa menestykseen liittyviä asioita.

Ajattelussa on huomioitava myös se, että oppiminen itsessään on oppimisprosessi. Opiskelijoiden (ja henkilökunnan) uskomukset itsestä oppijoina ja toimijoina vaikuttavat tekemiseen olennaisesti. Suunnitelmallisuus korostuu opintojen suorittamisessa: opintosuoritusten saaminen edellyttää koulupäivien lisäksi itsenäistä työskentelyä ja tehtävien tekemistä myös iltaisin. Asia nousee esille opiskelijoiden kyselyssä sekä ajanhallinnan että jaksamisen vastauksissa. Yhtenä esimerkkinä kovista paineista nousee yleinen tapa puhua "sitten kirjoituksissa" sen sijaan, että lukioissa puhuttaisiin esimerkiksi "lukion tavasta toimia kokeissa". Ajattelumallit ovat siis hyvin periytyviä ja pysyviä malleja, mutta niihin pystyy vaikuttamaan tulemalla niistä tietoiseksi.

Yhteisöllisyys

Oppimisen taustalla on sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys: oppiminen tapahtuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Sosiaalista vuorovaikutusta on sekä opiskelijoiden välillä että opettajien ja opiskelijoiden välillä. Koulu yhteisö rakentuu yksilöistä, jotka muodostavat (vaihtuvia) ryhmiä. Tieto rakentuu aiemmin opitun päälle ja se omaksutaan eri keinoin. Opiskelijan yhteisö rakentuu opettajien ja opiskelutovereiden lisäksi mm. opiskelijahuollon henkilökunnasta, koulun muusta henkilökunnasta, harrastuksista, kotiväestä, kavereista ja muusta kyläyhteisöstä. Kyläyhteisön merkitys yhteisöllisyydessä on otettava huomioon myös, sillä oppiminen jatkuu koulun ulkopuolella ja opittua testataan siellä. Henkisen hyvinvoinnin näkökulmasta yhteisöllisyydellä on suuri merkitys, sillä yksi ihmisen perustarpeista on kuulua joukkoon. Pienen lukion etuihin kuuluukin se, että yhteisöllisyyden mahdollisuudet ja potentiaali ovat koko ajan läsnä. Opiskelijat tunnetaan henkilökohtaisesti, kuten myös heidän vahvuutensa.

Vahvuudet

Kyselyjen perusteella Ilomantsin lukion vahvuudeksi nimettiin pienet opetusryhmät, tuttavallinen ilmapiiri, toistensa tunteminen, auttaminen ja osaavat opettajat. Oppimisympäristön lisäksi

paikallisia vahvuuksia olivat puhdas luonto, hyvät liikuntamahdollisuudet ja yhteisöllisyys.

Vahvuuksien perusteella opiskelun tuki on puitteiltaan erittäin hyvässä kunnossa.

1. Tuki eri vaiheissa

Ennen opiskelua

Nivelpalaverit

Nivelpalaverit käydään niiden opiskelijoiden osalta, joilla on ollut erityisen tuen päätös perusopetuksessa. Nivelpalaveriin osallistuu yläkoulun erityisopettaja ja lukion ryhmänvalvoja. Nivelpalavereissa tieto siirtyy erityisopettajalta erityisopettajalle ja luokanvalvojalta ryhmänvalvojalle. Ilomantsilaisten opiskelijoiksi hakeutuvien nuorten asioissa tiedonsiirto on kevyempi, sillä kuraattori, koulupsykologi ja terveydenhoitaja pysyvät samoina.

Yleiset kielitutkintotestit

Kansainvälisten opiskelijoiden lukio-opintojen kannalta riittävä kielitaso selvitetään ennen opiskelijaksi ottoa yleisillä kielitutkintotesteillä. Vaadittava taso on YKI3- perustaso. Testi toistetaan tarvittaessa ensimmäisen lukukauden aikana, mikäli kielitaitotaso osoittautuu tuloksesta poikkeavaksi.

Opiskelun aikana

Opintosuunnitelma

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan hänen tekemien kurssivalintojen pohjalta henkilökohtainen opintosuunnitelma. Kurssivalinnat pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan: joidenkin aineiden jaksotus voi tuottaa päällekkäisyyksiä, jolloin opintosuunnitelmaa on tarkennettava valintojen osalta. Opintosuunnitelman toteutumista seurataan suoritusmerkinnöistä aineenopettajien ja opon toimesta. Opiskelija vastaa itse omasta opiskelustaan, opettajien tehtävä on tukea opiskelijaa siinä.

Lukiseulat

Kaikille opiskelijoille toteutetaan konsultoivan erityisopettajan toimesta lukiseulat ensimmäisen opiskeluvuoden syksyllä. Heikon tuloksen saaneille opiskelijoille toteutetaan yksilötestit. Mikäli yksilötestin tulos on edelleen heikko, päätetään sen perusteella mahdollisista tukitoimista. Näitä tukitoimia voivat olla koulupsykologin tutkimukset, opintosuunnitelman tarkentaminen tai muut tarvittavat toimenpiteet. Toimenpiteillä valmistellaan kirjoituksia koskevia erityisjärjestelyitä.

Matematiikan testi

Matematiikan opettajat teettävät ensimmäisen vuoden opiskelijoilla samansisältöisen matematiikan kokeen. Kokeen arvioinnin perusteella on nähtävissä, millaiset taidot opiskelijoilla on matematiikan suhteen. Mikäli opiskelijan tulos on heikko, voidaan toteuttaa konsultoivan erityisopettajan toimesta Maol matikkatesti. Yksilötestien perusteella päätetään tarvittavista tukitoimista. Näitä voivat olla koulupsykologin tutkimukset, opintosuunnitelman tarkentaminen tai muut tarvittavat toimenpiteet. Toimenpiteillä valmistellaan kirjoituksia koskevia erityisjärjestelyitä.

Tukiopetus

Tukiopetus on aineenopettajan tarvittaessa tarjoamaa opetusta opiskelijalle tai pienryhmälle. Tukiopetuksen sisältö voi liittyä moduulissa käsiteltäviin asioihin tai perusteisiin niiden takana. Tukiopetus on ennaltaehkäisevä tukimuoto, jota voidaan käyttää ensimmäisten haasteiden ilmaantuessa. Tukiopetuksen resurssimäärä vahvistetaan vuosittain.

Kirjoituksia ja kokeita koskevat erityisjärjestelyt

Mikäli opiskelijan oppimisvaikeus, vamma tai terveydellinen syy edellyttää, voidaan hänen kokeeseen osallistumisensa suhteen tehdä erityisjärjestelyjä. Koeviikon järjestelyt ovat edellytys erikoisjärjestelyihin kirjoituksissa. Näitä järjestelyjä voivat olla (esimerkitapaus suluissa). Lisäaika (lukivaikeus, vieras kieli), oma erillinen koetila sermillä rajaten (ahdistuneisuushäiriö, tarkkaavaisuushäiriöt), suurempi näyttö (näkövamma), apuvälineet (motoriset häiriöt).

Hyvinvointivälitunnit

Hyvinvointivälitunnit ovat kahden viikon välein pitkällä välitunnilla tapahtuvaa vapaamuotoista toimintaa. Hyvinvointivälituntien tehtävä on toimia vapaamuotoisena kohtaamispaikkana kahvikupin äärellä ja niihin voi sisältyä alustuksia esimerkiksi: opiskelutekniikoista, stressinhallinnasta, motivaatiosta ja hyvinvoinnista.

Rästitehtäväpajat

Kaksi keskeneräistä tai hylättyä kurssia edellyttävät kurssien suorittamista uudestaan. Tämän tilanteen välttämiseksi järjestetään jaksoissa rästitehtävien suorittamiseksi työpajoja. Pajat ovat pakollisia opiskelijoille, joilla on keskeneräinen merkintä tai hylätty arvosana kurssista. Työpajojen sisältö on tehtävien itsenäiseen tekemiseen keskittyvää, mutta opettajan tuki on olemassa koko ajan.

Koeviikkojen tuki

Kertaustunnit ja kertausmateriaalit ovat aineenopettajan valmistamaa ja käytännössä hyväksi havaittua asioiden tiivistämistä, mieleen palauttamista ja muistisääntöjen kertaamista. Kertaustunnit ajoittuvat pääasiallisesti koetta edeltävään iltapäivään. Varsinainen kertausmateriaali annetaan pääsääntöisesti viimeisellä opiskeluviikolla ja sisällöt kerrataan oppituntien aikana.

Oppituntien tallentaminen

Matematiikan tunnit tallennetaan ja ne ovat opiskelijoiden katsottavissa jälkikäteen. Tallennettu opetusmateriaali on erittäin arvokasta poissaolojen aikana, kun opiskelijalla on mahdollisuus omassa aikataulussaan seurata opetusta. Myös päivän oppitunnilta tietyn kohdan kertaaminen onnistuu helposti tallennetun materiaalin kanssa.

Lukuloman tuki

Lukusuunnitelma

Opiskelija tekee oman lukusuunnitelmansa itse. Lukusuunnitelmassa voi painottaa tärkeintä/eniten panosta vaativaa ainetta tai jakaa lukemiset tasaisesti. Lukusuunnitelmista hahmottui useimmiten alla olevan kaltainen malli, jossa aamu- ja iltapäivissä vaihtelivat aineet. Yksi päivä lukuloman aikana oli varattu levolle, kuten myös illat jonkun muun asian tekemiselle. Tärkeää oli rytmittää lukupäiviä siten, että taukoja on olemassa.

Osa opiskelijoista koko ho'opono-menetelmän itselleen sopivimmaksi menetelmäksi: opiskelu tapahtuu 25 minuutin jaksoissa, jonka jälkeen on 5 minuutin tauko. Tällä rytmillä opiskelu jatkuu koko päivän ajan lounastaukoa lukuun ottamatta.

	MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
Aamu	Aine 1	Aine 2	Aine 3	Aine 1	Aine 2	Aine 3	LEPO
Lounas	TAUKO	TAUKO	TAUKO	TAUKO	TAUKO	TAUKO	LEPO

Ilomantsin lukio

Ylätie 10 a, 82900 Ilomantsi

Kunnan sähköposti:

kirjaamo@ilomantsi.fi

Palvelupiste puhelin:

040 104 3003

Ilta	AINE 2	AINE 3	AINE 1	AINE 2	AINE 3	AINE1	LEPO
Ilta	JOTAIN MUUTA	JOTAIN MUUTA	JOTAIN MUUTA	JOTAIN MUUTA	JOTAIN MUUTA	JOTAIN MUUTA	LEPO

Preliminäärit

Preliminäärit eivät ole pakollisia kokeita opiskelijoille, mutta ne toimivat hyvänä mittarina lukusuunnitelman toteutumisessa ja kirjoituksiin kertaamisessa. Preliminäärissä opiskelijalla on hyvä tilaisuus testata kirjoituksia silmällä pitäen ajankäyttöään ja varmistaa oma tekninen osaaminen ylioppilaskirjoitusten järjestelmän suhteen. Preliminäärien osallistumiset sovitaan aineenopettajan kanssa. Aineenopettajan antama palaute preliminääristä on opiskelijalle arvokasta tietoa.

Kertaustunnit ja materiaalit

Kirjoituksiin kertaamiseksi aineenopettajat toteuttavat hyväksi havaitsemiaan kertaustunteja ja/tai -materiaaleja. Näissä ovat keskeisimmät sisällöt, joihin opiskelijan kannattaa keskittyä. Pienen lukion etu on se, että opettaja tuntee opiskelijoiden vahvuudet ja heikkoudet, jolloin sisältö on myös henkilökohtaisempaa.

Kansainvälisten opiskelijoiden tuki

Kaikessa kansainvälisten opiskelijoiden tukeen liittyvissä tuen muodoissa korostuu kielen oppiminen ja yhteisöllisyys. Kun kansainväliset opiskelijat pääsevät osaksi kyläyhteisöä, on heidän kotiutumisen ja myöhemmin myös ammattitaitonsa todennäköisemmin yhteisön käytettävissä. Kunnan kotouttamisohjelmassa on joitain mahdollisuuksia kansainvälisten opiskelijoiden tukemiseen koulun ulkopuolella.

Kielen oppimisen tukeminen tapahtuu opetuksen sisällä. Kielen oppimiseksi opiskelijalle voi tarjota muistiinpanot etukäteen. Tällöin opiskelijan on mahdollista tutustua uuteen aiheeseen etukäteen,

kääntää käsitteitä ja kysyä oppitunnilla uutta asiaa läpikäydessä epäselväksi jääviä kohtia. Vertaisoppiminen sekä maahanmuuttajaopettajan tuki ovat muut keinot tukea opiskelijaa opinnoissa.

Tutor-toiminnassa on mahdollisuudet tukea opiskelijoita osaksi yhteisöä. Tutortoimintaa voi laajentaa esimerkiksi kerran viikossa tapaamisiin, joissa tutor ja uusi opiskelija tapaavat koulun ulkopuolella esimerkiksi harrastusten parissa.

Paikallisen Yrittäjä-yhdistyksen kautta on mahdollista keskustella yrityskummista, joka osaltaan edesauttaisi kotiutumista kyläyhteisöön. Yrityskummi-toiminnan sisältöä ei ole tarkemmin määritelty, mutta kaikki kanssakäyminen edesauttaa sekä kielen oppimista että kotiutumista.

Opiskelijahuoltoryhmä

Opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti neljä kertaa lukuvuoden aikana. Tämän lisäksi opiskelijahuoltoryhmä voi kokoontua tarvittaessa opiskelijan, hänen huoltajansa tai opettajan pyynnöstä. Opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat rehtori, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, konsultoiva erityisopettaja, koulupsykologi. Tarvittaessa opiskelijahuoltoryhmään voidaan kutsua muita asiantuntijoita.

Konsultoiva erityisopetus

Konsultoivan erityisopettajan tehtäviin kuuluvat lukiseulat ja niiden tulosten läpikäynti ensimmäisen vuoden opiskelijoille lukuvuoden alussa. Seulonnan tuloksien perusteella erityisopettaja vie oppimisen tukea eteenpäin aineenopettajien kanssa. Mikäli opiskeluissa ilmenee myöhemmin oppimisen vaikeuksia ja/tai muuta oppimiseen vaikuttavaa vahvaa estettä, konsultoiva erityisopettaja on mukana rakentamassa oppimisen tukea ja tukijärjestelyjä.

Opettajien tuki:

Vinkkipankki (erillinen dokumentti)

Osallisuus/osallistaminen

Opiskelijoiden osallisuus näkyy opiskelijakunnan toimintana. Opiskelijakunnassa opiskelijat pääsevät vaikuttamaan lukion toimintaan, ottamaan vastuuta tapahtumien ja kokousten

Ilomantsin lukio

Ylätie 10 a, 82900 Ilomantsi

Kunnan sähköposti:

kirjaamo@ilomantsi.fi

Palvelupiste puhelin:

040 104 3003

järjestämisessä ja opiskelijoiden asioiden eteenpäin ajamisessa. Opiskelijakunnan edustajat osallistuvat myös opettajakokouksiin.

Opiskelun päättyessä

Opinnot voivat päättyä:

- Ylioppilastutkinnon suorittamiseen
- Lukion päättötodistukseen
- Opintojen keskeyttämiseen opiskelijan pyynnöstä (esim. siirtymä toiseen oppilaitokseen)
- Opintojen päättämiseen koulun toimesta

Riippumatta opintojen päättymisen syystä, kootaan opiskelijalle itselleen seuraavat tiedot mukaan:

- Mahdolliset oppimisvaikeuksia koskevat testitulokset ja lausunnot
- Mahdolliset opetuksen järjestämistä koskevat erityistiedot, esim. etäopiskelu, pienempi tila, pidempi aika
- Muut mahdolliset opiskelujärjestelyihin liittyvät tiedot, jotka voivat auttaa opiskelijaa seuraavassa oppilaitoksessa

2. Tuen tarpeet

Opiskelutekniikat

Opiskelutekniikoiden harjoittelun ja tiedon tarve nousi esille tammi- ja maaliskuun opiskelijakyselyissä. Opiskelijat kokivat, että omat tiedot ja taidot oppia ja harjoitella aineita eivät riitä. Nuoremmat opiskelijat kokivat, että yläkoulun opiskelutaidot eivät ole riittävät ja oppiminen lukion tapaan opiskella vei voimavaroja paljon. Itseohjautuva tiedonhankinta ja erilaisten tapojen kokeileminen ei ollut kaikille helppoa.

OPO:n tunneilla käydään läpi opiskelutekniikoita kattavammin yleisellä tasolla. Jokaisessa aineessa opiskelutekniikoihin liittyviä asioita tulee kaikissa kurseissa vinkkien, tekstien ja harjoitteiden muodossa. Opettajat ohjaavat erilaisiin suoritus-, kertaus- ja oppimistapoihin arjessa. Opiskelutekniikoihin liittyvät oppimateriaalit ovat opettajilla myös kurssimateriaaleissa, jolloin ne ovat opiskelijoiden saatavilla koko ajan.

Motivaatio

Motivaatio ja jaksaminen kulkevat lähekkäin opiskelijoiden vastauksissa. Motivaatio-ongelmien taustalta heijastuu useimmissa keskusteluissa kovat paineet opiskelun ja tulevaisuuden valintojen suhteen. Sisäisten ja ulkoisten paineiden kasautuessa sekä selkeiden tulevaisuuden valintojen puuttuessa motivaatio hoitaa opiskelu alkaa kärsiä. Motivaatio-ongelmat voivat myös näyttäytyä yhtä tai useampaa oppiainetta koskevana. Sisäisen puheen (ajattelun) ja puhutun kielen merkitys korostuu motivaatiosta puhuttaessa.

Tietämättömyys, miksi haluaa isona tulla, on siedettävissä oleva tunne. Keskustelut opiskelijan kanssa kahdestaan tai koko luokan kanssa voivat avata näkymää siihen, ettei lukion aikana tarvitse vielä tietää eläkesuunnitelmia. Opon tunneilla tapahtuvat kurssivalinnat ja abivuonna yhteishaku määrittelevät osaltaan suuntaa lukion jälkeiseen aikaan.

Jaksaminen

Jaksaminen nousi opiskelijoiden ja opettajien kyselyissä korkealle. Jaksaminen, tai sen puute, korostuivat keskusteluissa. Koeviikon rasitus tunnistettiin hyvin, mutta painetta jaksamiselle aiheuttivat niin omat vaatimukset (katso Motivaatio edellä) kuin opiskelumäärä. Peruskoulun jäljiltä lukion työmäärä näyttäytyy paljon suuremmalta (katso Ajanhallinta jäljempänä). Harrastukset ja kotielämä tuottavat lisävastuita ja ovat opiskelijan omasta jaksamisesta pois. Persoonakohtaiset erot spontaanien ja suunnitelmallisten opiskelijoiden välillä tuovat oman haasteensa jaksamiselle. Omien elämäntapojen vaikutus jaksamiseen on olennaista: monipuolinen ravinto, riittävä uni ja sopiva määrä liikuntaa ovat perusedellytykset jaksamiselle.

Henkilökohtaisten ominaisuuksien ja muiden arjessa olevien hoidettavien asioiden lisäksi jaksamisen voivat tuoda koetukselle elämän kriisit. Näitä voivat olla esimerkiksi kuolema tai vakava sairastuminen lähipiirissä, vanhempien avioero tai oma ero. Näissä tapauksissa jaksamisen heikentyminen on enemmän kertaluontoista, vaikkakin se voi olla pitkäkestoista.

Ajanhallinta

Opintojaksojen kokonaistyömäärän arvioiminen jakson alussa (vrt. lukusuunnitelma) voi auttaa hahmottamaan työmäärän jakautumista ja mahdollisia ruuhkahuippuja ja sitä kautta ajanhallintaa. Ajanhallinnan ymmärtämiseksi on opiskelijan hyvä ymmärtää sekä koulun ulkopuolisten että kouluun liittyvät asiat, jotka vievät aikaa; harrastukset, kotityöt, ystävien kanssa tapaaminen, sukulointi ja kunkin oppiaineen kotitehtävät, kirjoitelmat ja lukutehtävät on syytä aikatauluttaa viikoille koko jakson ajalle. Levollekin on syytä jäädä riittävästi aikaa. Opiskelija kantaa itse vastuun oppimisesta, mutta riittävien valmiuksien saamiseksi opettajien ja erityisesti opinto-ohjaajan tuki on tarpeen. Realistisella ajanhallinnalla ja suunnitelmallisuudella on myös jaksamista tukeva vaikutus.

Suomen kieli

Suomen kielen taidot kehittyvät lukio-opintojen myötä. Kirjallisen tuottamisen vaatimukset kasvavat opintojen edetessä. Hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu ovat tarpeen kaikissa oppiaineissa, kuten myös lukustrategiat ja lukemisen taidot. Suomen kielen pakolliset kurssit sisältävät kielen tutkimista ja käytön harjoittelemista laajasti. Samoja taitoja käytetään muiden oppiaineiden tunneilla. Kansainvälisten opiskelijoiden kohdalla lukio-opintojen kannalta riittävän hyvää kielitaitoa arvioidaan jo ennen opiskelijaksi ottamista. Tukitoimet suomen kielessä ovat kielen ymmärtämiseen, suulliseen tai kirjalliseen tuottamiseen ja lukemisen tekniikoihin painottuvaa. Tukioetus ja ohjeet tehtävien suorittamiseen ovat ensiarvoisen tärkeässä asemassa, kansainvälisillä opiskelijoilla lisäksi maahanmuuttajaopettajan tuki. Suomen kieli nousi esille myös äidinkielenään suomea puhuvien kanssa keskustellessa: opintojen vaativuus ja esimerkiksi vastaustyyppit sekä pitkät kirjoitelmat merkkirajoilla koettiin haastavina.

3. Seuranta ja arviointi

Oppimisen tuen toteutumista seurataan ja arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaate. Käytännössä tämä tarkoittaa sekä opiskelijoiden opintojen etenemistä, motivaation toteutusta ja arvosanojen kehitystä. Mikäli jokin tukitoimi ei ole riittävä tai toimiva, kokeillaan uusia tukitoimia yksi kerrallaan. Opiskelijoiden ja heidän tavoitteidensa tunteminen henkilökohtaisesti mahdollistaa tuen toteutumisen jatkuvan seurannan.

4. Opettajien tarpeet ja tukeminen

Ammatillisen osaamisen ylläpitäminen

Opettajakyselyssä esiin nousi tarve oman ammatillisen osaamisen ylläpitämisestä. Keskustelujen myötä tarve avautui tarkemmin. Pienessä lukiossa ei ole toista samana aineen opettajaa, jonka kanssa käydä didaktista, pedagogista tai oppiaineen sisältöön liittyvää keskustelua. Omat verkostot voivat olla kauempana eivätkä niin aktiivisia kuin kohtaamiset kollegoiden kanssa

arjessa. Näkyvyys oman aineen tämän hetken sisältöihin ja tuleviin muutoksiin on rajallinen ja palaute omasta työstä itsereflektion varassa, koska saman aineen kollegaa ei todennäköisesti ole. Esihenkilön, opiskelijan tai muun aineen opettajan palaute koettiin hyväksi, mutta ei saman aineen kollegan palautetta korvaavaksi. Itsenäisyys korostuu työssä hetkittäin niin paljon, että se koetaan ajoittain kuormitustekijänä.

Ammatillisessa osaamisessa heijastui toisena näkökulmana se, että omaa opettamista haluttiin haastaa positiivisesti. Myös tässä yhteydessä toisen saman aineen opettajan näkemyksiä kaivattiin ja lisäksi korostui työn itsenäisyys. Omaan oppiaineeseen liittyvät kurssit sekä oppiainekohtaiset verkostot koettiin todella tärkeinä tukina itselle. Työnohjaus voisi olla mahdollisuus jäsentää ja haastaa omaa ammattitaitoa ja kehittää sitä.

Jaksaminen ja ajanhallinta

Jaksaminen ja ajanhallinta limittyvät toisiinsa opiskelijoiden lisäksi myös opettajilla. Ne ovat osittain päällekkäiset ja osittain erilliset asiat. Kyselyn lisäksi opettajien kanssa käydyt keskustelut nostivat esille edellä kuvatun pitkälti itsenäisen työn lisäksi työkuorman todellisen määrän. Ryhmänohjaajana toimiminen vie paljon omaa resurssia ja toisinaan opiskelijoiden asiat kulkevat mukana myös vapaa-ajalla. Muina kuormitustekijöinä näyttäytyivät ajoittain suunnittelemattomasti eteen tulevat tilanteet ja asiat, joihin tulee reagoida. Selkeät hyvissä ajoin tiedossa olevat aikataulut auttavat suunnittelemaan myös omaa ajankäyttöä. Nämä seikat näkyvät niin ajanhallinnassa kuin jaksamisessakin.

5. Muihin dokumentteihin sitominen

Laki lukiokoulutuksesta

[714/2018 | Lainsäädäntö | Finlex](#)

Valtakunnalliset lukion opetussuunnitelman perusteet

Valtakunnalliset lukion opetussuunnitelman perusteet saivat lisäyksiä 20.3.2025. Keskeisimmät lisäykset opetussuunnitelmaan ovat:

4.2.1 luvun lisäys Oppimisen tuesta. Tämän luvun sisältö on vaikuttanut paikallisen opetussuunnitelman laatimiseen (liitteenä. 4.2.2 luvun lisäys erityisopetuksesta sekä 4.2.3 luvun lisäys, joka koskee opiskelun poikkeavaa järjestämistä ja avustajapalveluita. Valtakunnallinen opetussuunnitelma jättää paikallisesti päätettäväksi ja kuvattavaksi 4.2.4 luvussa luetellut asiat. Asiat ovat lueteltuna alla, suluissa dokumentti, josta tieto löytyy. Vastuunjako on esitetty erillisessä liitteessä.

- Tukitoimet, erityisopetus ja niitä koskevien asioiden tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille (Opiskelijoille wilma-viesti 8.1.2025, keskustelut opiskelijoiden kanssa kevät 2025)
- Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi (Tapahtuu jatkuvan arvioinnin periaatteella. Mikäli tarpeista seuraa toimenpiteitä, löytyvät Wilma-merkinnät opiskelijoilla)
- Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan (Merkinnät Wilmassa, mikäli tukitoimia on käytössä)
- Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen (Oppimisen tuen malli)
- Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi (Oppimisen tuen malli)
- Erityisopetuksen päätös (Wilma ja koulun arkisto, mikäli tehty)

- Opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä (Liitteenä erityisopetuksen päätöksessä, mikäli sellainen tehty)
- Yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa (Oppimisen tuen malli)

Paikallinen opetussuunnitelma

Paikalliseen opetussuunnitelmaan on tehty lisäykset lakimuutosten ja valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteella. Opetussuunnitelma on liitteenä.

Kunnan strategia

Oppimisen tuen malli on yhtenevä Ilomantsin kunnan strategian kahden osatavoitteen kanssa. Ilomantsin kunnan strategiassa toimivien kuntapalveluiden osatavoitteessa painotetaan hyvinvoivaa, osaavaa ja koulutettua henkilöstöä sekä elinikäistä oppimista. Oppimisen tuen mallissa ja opetussuunnitelman perusteissa on havaittavissa samat periaatteet. Opettajien oma tarve ammatillisen osaamisen ylläpitämiselle korostaa sekä elinikäistä oppimista että osaavan henkilökunnan panosta.

Kunnan strategian osatavoite Liikkuva ja harrastava kuntalainen liittyy nuorten osallisuuden vahvistamiseen. Kunnan hyvinvointisuunnitelmassa nimetään nuorisovaltuuston toiminta. Nuorisovaltuuston toimintaa ja nuorten osallisuutta vahvistaa osaltaan opiskelijakunnan toiminta, jossa opiskelijat pääsevät vaikuttamaan lukion toimintaan, ottamaan vastuuta tapahtumien ja kokousten järjestämisessä ja opiskelijoiden asioiden eteenpäin ajamisessa.

6. Liitteet

Oppimisen tuen vuosikello

Kesäkuu	Opiskelijaksiotto Kansainvälisten opiskelijoiden kielitaitotestit Uusien opiskelijoiden opintosuunnitelmat
Heinäkuu	-
Elokuu	Luki-testit Matikkatestit Tutor-toiminnan aloitus Opintosuunnitelman tarkennukset jaksoon
Syyskuu	Ensimmäisen koeviikon tuki Tarvittaessa yksilölliset lukiseulat
Lokakuu	
Marraskuu	Toisen koeviikon tuki
Joulukuu	
Tammikuu	Kolmannen koeviikon tuki
Helmikuu	
Maaliskuu	Neljännän koeviikon tuki Seuraavan vuoden opintosuunnitelma
Huhtikuu	
Toukokuu	

Opettajien vinkkipankki

Opettajien vinkkipankissa on vinkkejä useimmiten eteen tuleviin oppimisen tukeen liittyviin asioissa. Vinkkipankki on erillinen dokumentti.

Vastuunjako oppimisen tuki

Aihe	Vastuuhenkilö
Tietojen siirto	Perusopetuksen erityisopettaja tai rehtori
Lukiseulat ja testaaminen	Konsultoiva erityisopettaja
Opintosuunnitelma ja tarkennukset jaksoihin	OPO
Opiskelijan jaksaminen	Ryhmänohjaaja, opiskelijahuoltoryhmä
Opintojen eteneminen, myös rästitehtävät	Kukin aineenopettaja osaltaan, OPO